

Rondetafelgesprek Gemeente Overbetuwe 'Ervaringen m.b.t. inburgering'

Dinsdag 24 november 2020 19.30 – 20.30 uur

Ervaringen met Maatschappelijke Begeleiding en Inburgering vanuit Vluchtelingenwerk Oost Nederland.

Maatschappelijke begeleiding:

- Traject Coaching vestiging, Integratie, Participatie – gedurende 18 maanden
In Overbetuwe zijn er tussen 2015 en 2020 in totaal door 248 personen opgestart (gem. 41,3 per jaar). Tenminste 20% van deze cliënten behoeft een langere tot veel langere begeleiding dan 18 maanden.
Bijvoorbeeld: aanpassing asielstatus (bepaalde tijd → onbepaalde tijd, naturalisatie, gezinshereniging); ontstaan relatie-probleem (contact advocaat, gezinszorg/jeugdzorg, administratieve uiteenrafeling etc.); of eenvoudig vanwege onvoldoende ICT-vaardigheid → na vijf jaar nog geen bankoverschrijvingen via de bank-app kunnen doen;

Van begin af aan zijn er allerlei variaties in de hoeveelheid begeleiding die nodig is.

Het ene uiterste zijn mensen die na het opstarten (aanvragen van uitkering, inrichtingskrediet, bij DUO uitzoeken van taalonderwijs en inburgering, aanvragen van toeslagen, kinderbijslag, kinderen op school, meestal met leerlingenvervoer, kinderopvang, aanvragen van kwijtschelding lokale belastingen en dito bij BSR). En ook nog wel WA- en inboedelverzekering, aanmelden water en energie, bestellen wifi etc.. Verder kunnen ze veel zelf en vervolgens zie je ze nauwelijks meer. Met een specifieke zaak komen ze – soms na enkele jaren – toch nog terug (grootweg 80% van de cliënten).

Het andere uiterste zijn mensen die na jaren ondersteuning en lang na het afronden van de inburgering nog met ongeopende post op het spreekuur komen. Die laatste groep zien we veel vaker en dat vertekent het beeld (ze behoren bij de eerdergenoemde 20%). Bij deze groep komen ook geregeld betalingsachterstanden voor, waarvoor betalingsregelingen moeten worden afgesloten.

Opm. 1 Vooral specifieke regelingen bijv. van reiskosten van middelbare scholieren en van statushouders voor NT2 cursussen geven veel werk. Ook de overgang van GelrePas naar Meedoen in Overbetuwe of Aanvraag Persoonlijk Minima Budget (PMB).

Opm. 2 In 2020 was nieuw, dat de gemeente aan mensen, die maar een deel van het jaar een uitkering kregen, heeft gevraagd om aangifte Inkomstenbelasting te doen, opdat de terug te krijgen belasting gekort zou kunnen worden op de uitkering. Aangifte is alleen schriftelijk mogelijk via een M-formulier. Dit is een zeer moeizame benadering, want cliënt kent het hulploket niet.

- (Juridische) Begeleiding bij gezinshereniging/verlenging verblijfsvergunning/van verblijfsvergunning bepaalde tijd naar verblijfsvergunning onbepaalde tijd/naturalisatie-aanvraag. Vraagt - ook op langere termijn – veel tijd en inspanning bij Vluchtelingenwerk.
- Projecten
Ouderschaps-ondersteuning: Dit is een project om statushouders te ondersteunen m.b.t. hun kinderen. Er wordt ingegaan op de cultuurverschillen m.b.t. de opvoeding en de problematiek waar de ouders meezitten. Elke bijeenkomst komt er een organisatie vanuit Overbetuwe toelichting geven om zo de drempel naar de organisatie te verkleinen en de organisatie een menselijk gezicht te geven. Bv iemand van het consultatiebureau, maatschappelijk werk van school etc. (Vluchtelingenwerk).

Vluchtelingen Investeren in Participeren (VIP): Het doel is om de deelnemers (beter) te laten participeren in de maatschappij. Door middel van groepsbijeenkomsten en intensieve individuele

coaching worden de deelnemers begeleidt naar vrijwilligerswerk, (sport)vereniging en hun netwerk uitbreiden (Vluchtelingenwerk).

Taalmaatjes/Conversatiegroepen. Is nog steeds erg veel vraag naar! De cliënten ontvangen groepsgewijs taalonderwijs op maat dan wel individueel., Ook voor mensen die niet aan het inburgeren zijn. Om ze tevens meer betrokken te laten zijn in de maatschappij door bedrijfsbezoeken, toelichting van bedrijven in de groep etc. (Forte Welzijn; Vluchtelingenwerk)

Fietscursussen: met name bij de vrouwelijke statushouders bestaat hier animo voor (Fietsloket Nijmegen, Vluchtelingenwerk, 4WD Care).

Eurowijzer: verantwoord geldbeheer (Vluchtelingenwerk)

Werkervaring opdoen: gedurende max. een half jaar meewerken, Nederlands spreken, contacten met diverse mensen opdoen (4WD care; 2Switch;)

Participatieverklaring: vierdaagse cursus om te komen tot de verklaring, dat betrokkene actief wil meedoen in de Nederlandse samenleving en respect heeft voor wat belangrijk is in Nederland (Vluchtelingenwerk).

Inburgering

Diverse typen cursussen/leerlijnen: alfabetisering; inburgering, Staatsexamen NT2 (I of II), oriëntatie Nederlandse arbeidsmarkt (ONA).

Modules van 13 of 23 weken. 1 à 3 modules per cursus. Verdeeld over 2 of 3 dagen 8 uur les per week. Benodigde tijd voor huiswerk en oefeningen op de computer 8 uur per week.

Hier hebben de vrijwilligers van Vluchtelingewerk zo hun eigen gedachten en adviezen bij.

Ria: 'Ikzelf heb er nogal moeite mee, dat cliënten na 3 of 4 jaar een brief van de gemeente inhoudelijk nog steeds niet kunnen lezen. En veel cliënten de mogelijkheid hebben en ook veel dat zéker kunnen om Nederlands te leren, maar voor 600 lesuren gaan wat dan € 10.000,- heeft gekost. Waarom wordt er maar 9 lesuren per week les gegeven voor inburgering, terwijl ze verder de hele dag niets bijzonders hebben? De kinderopvang wordt ook met VVE door de gemeente bekostigd. Het zou zo fijn zijn als de mensen eerst goed Nederlands leren. Dat lijkt me het allerbelangrijkst. Dan kunnen zij écht verder met bv een baan. Ben wel benieuwd hoe de gemeente hier over denkt.'

Opm. WOvM: Op dit knelpunt is vanuit de nieuwe Wet Inburgering door de gemeente goed in te spelen.

Ineke: 'Wat betreft de klantmanagers denk ik dat die goed werk verrichten. Ik ben het met Ria eens: 9 lesuren per week is veel te weinig om een taal te leren. Ook al zou je de mensen op een verplichte stage doen (zo er al plekken zijn) is het niet alles. Waarom moeten ze niet vier dagen per week naar school? Alles gaat dan veel sneller. Voor mensen die er langer over moeten doen, moet wel een mogelijkheid overblijven. Zeker voor de jongeren is dat veel fijner om sneller verder te komen. Inhoudelijk een pijnpunt: er wordt te veel in de eigen taal gesproken tijdens de lessen. Fietslessen inderdaad prima. Een voorlichting geven over "Meedoen in Overbetuwe". Nu vindt men dat alles maar gedaan moet worden op VWON. Ze kunnen leren het zelf op te zoeken. Ik schrik ervan dat er mensen zijn met meer dan 400 contactmomenten op VWN. Wat nog meer om zelfstandigheid te bevorderen? Vroeger hadden ze opdrachten voor een port-folio. Dat was heel nuttig.'

Liesbeth: 'Ik ben het met veel ingebrachte meningen eens. Wel zou ik ook aandacht willen vragen voor de asielzoekers die buiten Elst wonen. Slechte bereikbaarheid met de bus naar Elst en de kosten die daarmee samen hangen. Waar veel inburgeraars tegen aan lopen is de taal die in brieven geschreven wordt. De zinnen zijn vaak te lang waardoor de informatie niet doordringt en de brief in een la verdwijnt.

Teamleider Astrid: 'De nieuwe inburgeringswet gaat voorzien in meer uren les gecombineerd met vrijwilligerswerk en taalstages. De jongeren gaan straks ook 4 dagen per week naar school in de onderwijs route. De vraag is wel hoe de gemeente omgaat met de groep, die nog net in de oude wet beland. Een

overgangsregeling zou fijn zijn, zodat zij ook met het nieuwe programma kunnen meedraaien.'

Marjan: 'Ik heb weinig aanvullingen. Eens met opmerking van Ria, te weinig lessen en bezigheden, waarbij opgemerkt, dat ik nog weinig cursisten in de lessen zie. De groep die gebruik blijft maken van VWON, omdat zij in eigen land minder geschoold waren, heeft vanuit de gemeente wellicht extra scholing/begeleiding nodig. Het M-formulier voor belastingaangifte is eenvoudig in te vullen. De afdeling voor deze aangifte is telefonisch goed te bereiken en helpen op afspraak met het invullen van deze formulieren. Positieve ervaring met aanvragen voor PMB. Snelle reactie en uitbetaling. Idem met de reiskosten. Meedoen in Overbetuwe: Na aanmelding voor deelname ervaar ik het inloggen als omslachtig. Wordt na telefonisch contact snel opgelost. Ik vind het geen toegankelijk systeem voor onze cliënten.'

Anticiperen op Nieuwe Inburgeringswet.

Nieuwe WI: Drie leerroutes bij inburgering nl. B1-, Onderwijs- en Z-route (zelfredzaamheid).

Maatschappelijke begeleiding onder strakke regie van de Gemeente.

Ingangsdatum verschoven naar 1 januari 2022

Aanbevelingen:

- Speel zo spoedig mogelijk in op de nieuwe regels. Statushouders zullen anders nog in heel 2021 onder het oude – niet goed functionerende - beleid vast kunnen lopen. Bijvoorbeeld: start de Z-route nu al op. Er zijn inmiddels al goede ervaringen opgedaan bij pilot in het Rijk van Nijmegen. NL. betere taalverwerving (meer praten en luisteren), serieuzer met vrijwilligerswerk en taalstages.
- Regel een soepele informatie-uitwisseling tussen de verschillende ketenpartners. Zeker bij opvolgende trajecten (overdracht van de ene begeleider naar de andere) maar ook wanneer er meer partners in één gezin werkzaam zijn. Vluchtelingenwerk kent VVS (Vluchtelingen Volg Systeem). Zijn er mogelijkheden om gegevens uit te wisselen?
- Rust de klantmanager van de Gemeente volwaardig toe en waak voor overbelasting, want die krijgt als regisseur een wel zeer centrale rol.
-

Vluchtelingenwerk Oost Nederland – locatie Elst Gld

namens een tiental (vrijwilligers) medewerkers: Willem van Middendorp (WOvM)

Elst, 20 november 2020